

VŠEOBECNÉ POISTNÉ PODMIENKY PRE POISTENIE MAJETKU OBČANOV

ČASŤ I SPOLOČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK I Úvodné ustanovenia

- Poistenie majetku občanov, ktoré uzaviera KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group (ďalej len „KOOOPERATIVA“), upravujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, tieto Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku občanov č. 108-3 (ďalej len „VPPMO 108-3“), príslušné zmluvné dojednania (ďalej len „ZD“) a poistná zmluva.
- Uvedené poistné podmienky a zmluvné dojednania sú súčasťou poistnej zmluvy a poistník, resp. poistený podpisom tejto poistnej zmluvy potvrdzuje ich prevzatie.

ČLÁNOK II Predmet poistenia

- Poistenie sa vzťahuje na hnutelný alebo nehnuteľný majetok, bližšie určený a špecifikovaný v poistnej zmluve alebo jej prílohách, ktorý nie je vylúčený v týchto VPPMO 108-3 alebo v príslušných ZD.
- Poistiť je možné vec jednotlivou, výber vecí alebo súbor vecí. Určené veci, výber vecí alebo súbor vecí, na ktoré sa poistenie vzťahuje, sú vymedzené v poistnej zmluve (ďalej len „poistené veci“).
- Ak bolo dojednané poistenie súboru vecí, vzťahuje sa poistenie aj na veci, ktoré sa stali súčasťou poisteného súboru po uzavretí poistnej zmluvy. Veci, ktoré v priebehu trvania poistenia prestali byť súčasťou súboru, prestávajú byť poistené okamihom svojho vyradenia zo súboru.

ČLÁNOK III Poistné riziká

Poistenie je možné dojednať pre poškodenie, zničenie, od cudzenia alebo stratu poistených vecí jednotlivými rizikami, resp. skupinami rizík uvedenými v týchto VPPMO 108-3, resp. príslušných ZD. Poistenie sa vždy vzťahuje len na jednotlivé riziká, resp. skupiny rizík, ktorých poistenie je v poistnej zmluve výslovne dojednané.

ČLÁNOK IV Výluky z poistenia

- Pokiaľ to nie je v poistnej zmluve výslovne dojednané, poistenie sa nevzťahuje na:
 - zvieratá, mikroorganizmy,
 - rastliny a porasty,

- pôdu, polia, vodstvo,
 - vzorky, názorné modely, prototypy,
 - motorové a prípojné vozidlá s prideleným EČV alebo registračnou značkou, s výnimkou pracovných strojov s vlastným pohonom a prípojných pracovných strojov,
 - lode a lietadlá,
- a to ani v prípade, že sú súčasťou súboru vecí uvedených v Článku II.

- Poistenie sa nevzťahuje na:
 - škody vzniknuté následkom vojnových udalostí, invázie, vzbury, povstania, revolúcie alebo iných hromadných násilných nepokojov, štrajkov,
 - škody vzniknuté následkom teroristických akcií (t.j. násilných politicky, sociálne, ideologicky alebo nábožensky motivovaných konaní),
 - škody vzniknuté následkom pôsobenia jadrovej energie, t.j. škody vzniknuté:
 - z ionizujúceho žiarenia alebo kontamináciou rádioaktivitou z jadrového paliva alebo jadrového odpadu alebo zo spaľovania jadrového paliva,
 - z rádioaktívnych, toxických alebo inak riskantných alebo kontaminujúcich vlastností nukleárneho zariadenia, reaktoru alebo nukleárnej montáže alebo nukleárneho komponentu,
 - z pôsobenia zbrane využívajúcej atómové alebo nukleárne štiepenie, syntézu alebo inú podobnú reakciu, rádioaktívne sily alebo materiály,
 - škody spôsobené akýmkoľvek rozhodnutím štátneho orgánu, orgánu územnej samosprávy alebo súdnym rozhodnutím (alebo inými úradnými opatreniami), uskutočnenými na iné účely než na obmedzenie poistnej udalosti,
 - poškodenie, zničenie, stratu, deformáciu, vymazanie, zmenu, skreslenie alebo inú škodu na elektronických dátach z akejkoľvek príčiny (napr. v dôsledku počítačového vírusu, počítačovej kriminality a iné),
 - škody na poistenom majetku spôsobené úmyselným konaním, resp. hrubou nedbanlivosťou poistníka, resp. poisteného, jeho blízkou osobou, osobou žijúcou v spoločnej domácnosti, spoločníkom alebo osobou konajúcou na ich pokyn,
 - čisté finančné škody,
 - penále, zmluvné pokuty, záruky vykonania alebo produktové záruky, úvery, finančné garancie.

ČLÁNOK V Územná platnosť poistenia, miesto poistenia

- Poistenie sa vzťahuje na poistné udalosti, ktoré nastanú na území Slovenskej republiky, ak nie je v poistnej zmluve dohodnuté inak.

- Miestom poistenia je budova, priestory alebo pozemok vymedzený v poisťnej zmluve adresou alebo katastrálnym územím s číslom parcely. Ak je v poisťnej zmluve dojednaných viac miest poistenia, vzťahuje sa poistenie na všetky tieto miesta poistenia.
- Poistenie sa vzťahuje len na poisťné udalosti, ktoré vzniknú na mieste uvedenom v poisťnej zmluve ako miesto poistenia (adresa rizika).

ČLÁNOK VI

Doba poistenia, začiatok a koniec poistenia, zmena a zánik poistenia

- Poistenie sa dojednáva na dobu stanovenú v poisťnej zmluve.
- V prípade uzatvorenia poisťnej zmluvy na diaľku, poistenie nadobúda účinnosť úhradou poisťného, t.j. dátumom a časom vykonania úhrady poisťného zo strany klienta.
- Povinnosť KOOOPERATÍVY plniť a jej právo na poisťné (začiatok poistenia) vznikne nultou hodinou prvého dňa nasledujúceho po dni uzavretia poisťnej zmluvy, ak nebolo v zmluve dohodnuté, že vznikne už uzavretím poisťnej zmluvy alebo neskôr.
- Poistenie dojednané na dobu kratšiu než jeden rok (krátkodobé poistenie) začína okamihom dohodnutým v poisťnej zmluve, najskôr však zaplatením poisťného.
- Poistenie zanikne:
 - uplynutím doby dohodnutej v poisťnej zmluve,
 - písomnou výpoveďou jednej zo zmluvných strán ku koncu poisťného obdobia, pričom výpoveď musí byť doručená druhej zmluvnej strane najneskôr šesť týždňov pred koncom poisťného obdobia,
 - písomnou výpoveďou jednej zo zmluvných strán do dvoch mesiacov od dátumu uzavretia poisťnej zmluvy; výpoveďná lehota je osemdenná a začína plynúť nultou hodinou dňa nasledujúceho po dni doručenia výpovede druhej zmluvnej strane, uplynutím výpoveďnej lehoty poistenie zanikne, pričom KOOOPERATÍVA má právo na pomernú časť poisťného zodpovedajúcu dĺžke trvania poistenia,
 - aj tak, že poisťné za prvé poisťné obdobie alebo jednorazové poisťné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti,
 - aj tak, že poisťné za ďalšie poisťné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy KOOOPERATÍVY na jeho zaplatenie, ak nebolo poisťné zaplatené pred doručením tejto výzvy; to isté platí, ak bola zaplatená len časť poisťného,
 - ak odpadla možnosť, že poisťná udalosť nastane,
 - ak bola poisťná zmluva uzatvorená na diaľku, môže zmluva zaniknúť výpoveďou zo strany klienta. Výpoveď musí byť podaná v lehote 14 dní odo dňa uzatvorenia poisťnej zmluvy.
- Ak zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho toho z manželov, ktorý uzatvoril poisťnú zmluvu o poistení veci patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vstupuje do poistenia na jeho miesto pozostalý manžel(ka), ak je naďalej jej vlastníkom alebo spoluvlastníkom. To platí aj o poistení súboru vecí.

- Ak zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v poisťnom období, za ktoré bolo zaplatené poisťné, inak než z dôvodov uvedených v bode 5 tohto článku, poistenie zanikne až uplynutím tohto obdobia.
- Zmenou v osobe vlastníka poisťenej veci poistenie zanikne. Ak je však takou vecou budova a ak prejde do vlastníctva inej fyzickej osoby v poisťnom období, za ktoré bolo pred prevodom vlastníctva zaplatené poisťné, vstupuje nový vlastník nadobudnutím vlastníctva do poistenia namiesto doterajšieho vlastníka, na dobu do skončenia tohto poisťného obdobia.
- Ďalšie dôvody zániku poistenia dané všeobecne záväznými právnymi predpismi nie sú ustanoveniami tohto článku dotknuté.

ČLÁNOK VII

Poisťná hodnota, poisťná suma

- Pri uzatváraní poistenia je poisťnou hodnotou veci jej hodnota v čase dojednaní poistenia. Poisťná hodnota veci je hodnota rozhodujúca pre stanovenie poisťnej sumy.
- Poisťná hodnota môže byť stanovená ako:
 - nová hodnota, za ktorú je možné rovnakú alebo porovnateľnú vec, slúžiacu k rovnakému účelu, rovnakého alebo porovnateľného charakteru, typu, značky, parametrov, atď., znovunadobudnúť v danom čase a na danom mieste (poistenie na novú hodnotu),
 - časová hodnota, ktorou je nová hodnota veci znížená o sumu, zodpovedajúcu stupňu opotrebenia alebo iného znehodnotenia (poistenie na časovú hodnotu),
 - iná hodnota dohodnutá v poisťnej zmluve (poistenie na inú hodnotu).
- Poisťná suma uvedená v poisťnej zmluve je hornou hranicou poisťného plnenia za jednu poisťnú udalosť.
- Celková poisťná suma pre poistenie súboru alebo výberu vecí uvedená v poisťnej zmluve je súčtom poisťných súm jednotlivých vecí, ktoré tvoria poistený súbor alebo výber. Poisťná suma jednotlivkej poisťenej veci je hornou hranicou poisťného plnenia za jednu poisťnú udalosť pre túto vec.
- Za stanovenie poisťnej sumy je zodpovedný poisťník resp. poistený.

ČLÁNOK VIII

Poisťné

- Poisťné je zmluvná cena za poskytovanú poisťnú ochranu a jeho výška musí byť uvedená v poisťnej zmluve.
- Poisťné sa určí podľa rozsahu a obsahu poistenia a ohodnotenia rizika, a to na základe poisťnej hodnoty veci alebo poisťnej sumy.
- Ak zistí ktorákoľvek zo zmluvných strán, že poisťná suma prekračuje poisťnú hodnotu, má právo na zníženie poisťnej sumy i poisťného.
- Ak nastane poisťná udalosť v čase, kedy je poisťník resp. poistený v omeškani s platením poisťného, vzniká KOOOPERATÍVE právo odpočítať sumu zodpovedajúcu dlžnému poisťnému z poisťného plnenia.
- Ak bolo poistenie dojednané na viac rokov a z toho dôvodu bola poskytnutá zľava z poisťného (dobová zľava), avšak z podnetu poisťníka resp. poisteného dôjde k zruše-

niu poistenia pred uplynutím dojednanej doby poistenia, môže si KOOOPERATIVA uplatňovať vrátenie poskytnutej dobovej zľavy.

ČLÁNOK IX

Povinnosti poistníka, resp. poisteného

1. Okrem všetkých povinností stanovených právnymi predpismi tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky je poistník resp. poistený povinný:
 - a) umožniť KOOOPERATIVE alebo ňou povereným osobám posúdiť rozsah poistného rizika, predložiť k nahliadnutiu projektovú, požiaro-technickú a inú podobnú dokumentáciu a umožniť preskúmať činnosť zariadení slúžiacich na ochranu majetku; za účelom posúdenia rozsahu poistného rizika je povinný umožniť KOOOPERATIVE alebo ňou poverenej osobe vstup do poistených objektov; ďalej je povinný umožniť KOOOPERATIVE overenie správnosti výpočtu poistného,
 - b) odpovedať pravdivo na všetky písomné otázky KOOOPERATIVITY, ktoré sa týkajú dojednávanej poisťovne a majú vplyv na uzatvorenie poisťovnej zmluvy a ohodnotenie rizika,
 - c) oznámiť bez zbytočného odkladu KOOOPERATIVE všetky zmeny poistenia (§ 793 bod 1 Občianskeho zákonníka), najmä zvýšenie poistného rizika bez ohľadu na jeho druh a rozsah, a to i vtedy, ak takéto zvýšenie nastane nezávisle na jeho vôli alebo konaní,
 - d) oznámiť KOOOPERATIVE, že ten istý predmet poistenia poistil v inej poisťovni proti tomu istému poistnému riziku; zároveň je povinný oznámiť KOOOPERATIVE meno takej poisťovne, aj výšku poisťovnej sumy,
 - e) riadne sa starať o údržbu poistených vecí,
 - f) dbať, aby poisťovná udalosť nenastala a vykonávať primerané opatrenia na jej odvrátenie.
2. Ak nastane poisťovná udalosť, je poistený, resp. poistník okrem všetkých povinností stanovených právnymi predpismi tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky ďalej povinný:
 - a) bezodkladne KOOOPERATIVE oznámiť na Centrálny dispečing škôd (0850 111 577) vznik akejkoľvek poisťovnej udalosti najneskôr do 15 kalendárnych dní od vzniku poisťovnej udalosti, alebo do 15 kalendárnych dní, odkedy sa o nej dozvedel,
 - b) vykonať všetky dostupné opatrenia smerujúce k tomu, aby sa vzniknutá škoda nezáväčšovala, vykonávať primerané opatrenia na zmiernenie následkov poisťovnej udalosti, ktorá už nastala a podľa možnosti si k tomu vyžiadať pokyny KOOOPERATIVITY a postupovať v súlade s nimi,
 - c) nemeniť stav spôsobený poisťovnou udalosťou bez súhlasu KOOOPERATIVITY. To neplatí, ak bolo potrebné z dôvodov bezpečnostných, hygienických, ekologických alebo iných závažných dôvodov s opravou majetku alebo odstránením jeho zvyškov začať skôr. V týchto prípadoch je poistník, resp. poistený povinný zabezpečiť dostatočné dôkazy o rozsahu a príčine poškodenia, napr. vyšetrovaním políciau alebo inými vyšetrovacími orgánmi, fotografickým alebo filmovým záznamom,
 - d) poskytnúť KOOOPERATIVE dôkaz o vzniku poisťovnej udalosti a o rozsahu a príčine jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si KOOOPERATIVA vyžiada (napr. doklady preukazujúce vlastníctvo alebo oprávnenú držbu poisťovnej veci),
 - e) umožniť KOOOPERATIVE vyhotoviť kópie dokladov, ktoré predložil pre zistenie okolností rozhodujúcich pre posúdenie nároku na plnenie a jeho výšku, ako aj umožniť vyšetrenie, ktoré je na to potrebné,
 - f) oznámiť bez zbytočného odkladu políciau vznik poisťovnej udalosti, ak má v súvislosti s ňou dôvodné podozrenie, že došlo k trestnému činu a umožniť KOOOPERATIVE prístup k vyšetrovaciemu spisu políciau; zároveň je povinný oznámiť políciau každú krádež alebo lúpež,
 - g) zabezpečiť voči inému právo na náhradu škody spôsobenej poisťovnou udalosťou a iné obdobné práva a uplatniť nárok na náhradu vzniknutej škody voči tomu, kto za škodu zodpovedá,
 - h) v prípade zničenia alebo straty vkladných alebo šekových knižiek, platobných kariet a iných podobných dokumentov, cenných papierov a cenín neodkladne začať umorovanie či iné podobné konanie,
 - i) bez zbytočného odkladu oznámiť KOOOPERATIVE, že sa našla stratená alebo odcudzená vec, ktorej sa poisťovná udalosť týka; poistený resp. poistník je povinný vrátiť KOOOPERATIVE jej plnenie po odpočítaní primeraných nákladov na opravu tejto veci, ak sú potrebné na odstránenie väd, ktoré vznikli v čase, keď bol zbavený možnosti s vecou zaobchádzať, najmenej však to, čo by obdržal pri predaji tejto veci realizovanom v súčinnosti s KOOOPERATIVOU,
 - j) dodržiavať všetky všeobecne záväzné predpisy a povinnosti stanovené v zákonných ako aj podzákonných právnych normách tvoriacich právny poriadok SR,
 - k) preukázať hodnotu poisťovnou udalosťou poškodených alebo zničených vecí (napr. obstarávacie doklady, u cenností znalecký posudok).
3. Ďalšie povinnosti poistníka, resp. poisteného vyplývajúce z jednotlivých druhov poistenia môžu byť bližšie upravené v ZD a poisťovnej zmluve.
4. Ak poruší poistník, resp. poistený povinnosti uvedené v bodoch 1 a 2 tohto článku, je KOOOPERATIVA oprávnená poisťovné plnenie primerane znížiť podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah jej povinnosti plniť, alebo podľa toho, o koľko boli skrátene práva KOOOPERATIVITY voči tretím osobám.
5. Ak poistený, resp. poistník porušil niektorú povinnosť uvedenú v bodoch 1 alebo 2 tohto článku a toto porušenie:
 - a) malo vplyv na vznik poisťovnej udalosti, jej priebeh alebo zväčšenie jej následkov,
 - b) malo vplyv na zistenie alebo na určenie výšky poisťovného plnenia,
 - c) sťažilo KOOOPERATIVE vyšetrenie škodovej udalosti,
 - d) znemožnilo predloženie dôkazov o tom, že k vzniku škody došlo poisťovnou udalosťou v zmysle týchto VPPMO 108-3, resp. príslušných ZD,je KOOOPERATIVA oprávnená poisťovné plnenie primerane znížiť úmerne závažnosti porušenia uvedených povinností.
6. KOOOPERATIVA nie je povinná plniť, ak poistený, resp. poistník porušil niektorú z povinností uvedených v bode 2 písm. c), d) a e) tohto článku.

7. Ak v dôsledku porušenia niektorej z povinností v bode 1 až 3 tohto článku vznikne KOOOPERATIVE škoda alebo KOOOPERATIVA vynaloží dodatočne vynaložené náklady (napr. náklady na súdny spor), má právo na ich náhradu proti osobe, ktorá porušením povinnosti spôsobila vznik takej škody alebo dodatočne vynaložených nákladov.

ČLÁNOK X **Povinnosti KOOOPERATIVY**

Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je KOOOPERATIVA povinná:

- a) oznámiť poisťníkovi, resp. poistenému poistné podmienky týkajúce sa dojednávaneho poistenia,
- b) umožniť poisťníkovi, resp. poistenému nahliadnuť do spisových materiálov týkajúcich sa jeho poistnej udalosti a umožniť mu zabezpečiť si kópiu v stanovenom a vopred dohodnutom termíne,
- c) vrátiť poisťníkovi, resp. poistenému doklady, ktoré si vyžiada a ktoré nie sú nutnou súčasťou spisu,
- d) poskytnúť poisťníkovi, resp. poistenému potrebnú pomoc na uplatnenie jeho práv z poistenia,
- e) vykonať vyšetrovanie poistnej udalosti bez zbytočného odkladu; ak sa vyšetrovanie nemôže skončiť do 30 dní odo dňa, kedy sa KOOOPERATIVA o poistnej udalosti dozvedela, je KOOOPERATIVA povinná poskytnúť poisťníkovi, resp. poistenému na písomnú žiadosť primeraný preddavok na výplatu poistného plnenia, ak je nesporné, že došlo k poistnej udalosti, z ktorej bude plnené,
- f) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvie pri dojednaní poistenia, jeho správe a pri likvidácii poistných udalostí; informáciu môže poskytnúť len so súhlasom poisťníka, resp. poisteného, alebo pokiaľ tak ustanovuje zákon.

ČLÁNOK XI **Plnenie KOOOPERATIVY**

1. Pre bližšie vymedzenie poistnej udalosti, s ktorou je spojený vznik povinnosti KOOOPERATIVY plniť a pre bližšie vymedzenie skutočností, za ktorých táto povinnosť nevzniká, ako aj pre stanovenie rozsahu poistného plnenia, platia ustanovenia Častí II - IV pre príslušný druh poistenia.
2. KOOOPERATIVA poskytuje plnenie v tuzemskej mene, ak nie je v poistnej zmluve dohodnuté inak. Pre prepočet cudzej meny sa použije oficiálne vyhlásený kurz Národnou bankou Slovenska ku dňu vzniku poistnej udalosti.
3. Poistná suma uvedená v poistnej zmluve je hornou hranicou poistného plnenia za jednu poistnú udalosť, pokiaľ nie je uvedené inak. Ak príde poistnou udalosťou k poškodeniu alebo zničeniu:
 - a) poistenej časti budovy vo výlučnom vlastníctve poisteného, poskytne KOOOPERATIVA poistné plnenie do výšky poistnej sumy uvedenej v poistnej zmluve,
 - b) poistených spoločných častí alebo spoločných zariadení budovy v spoluvlastníctve poisteného, poisťovateľ poskytne poistné plnenie znížené v rovnakom pomere, ako je spoluvlastnícky podiel poisteného na budove.

4. KOOOPERATIVA môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť o poskytnutí naturálneho plnenia opravou alebo výmenou veci. Pokiaľ KOOOPERATIVA rozhodla o tom, že poskytne naturálne plnenie, a poistený, resp. poisťník napriek tomu vec opravil alebo vymenil iným spôsobom, je KOOOPERATIVA povinná plniť len vo výške, ktorú by plnila, keby poistený, resp. poisťník postupoval podľa jej pokynov.
5. Poistné plnenie pri poistení na novú hodnotu:
 - a) ak bola poistená vec zničená, odcudzená, alebo stratená, vzniká poistenému právo, aby mu KOOOPERATIVA vyplatila sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom v čase vzniku poistnej udalosti potrebným na znovunadobudnutie veci rovnakého alebo porovnateľného typu, druhu, kvality a parametrov, alebo nákladom, ktoré je potrebné vynaložiť na výrobu veci rovnakého alebo porovnateľného typu, druhu, kvality a parametrov (pričom platí nižšia zo súm), zníženú o cenu prípadných použiteľných zvyškov,
 - b) ak bola poistená vec poškodená, vzniká poistenému právo, aby mu KOOOPERATIVA vyplatila sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom v čase vzniku poistnej udalosti potrebným na opravu veci, zníženú o cenu prípadných použiteľných zvyškov nahradzovaných častí poškodenej veci,
 - c) plnenie podľa písm. b) tohto bodu č. 5 nesmie prevýšiť hodnotu vypočítanú podľa písm. a) tohto bodu č. 5.
6. Poistné plnenie pri poistení na časovú hodnotu:
 - a) ak bola poistená vec zničená, odcudzená, alebo stratená, vzniká poistenému právo, aby mu KOOOPERATIVA vyplatila časovú hodnotu veci v čase bezprostredne pred vznikom poistnej udalosti – t.j. sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom v čase vzniku poistnej udalosti potrebným na znovunadobudnutie veci rovnakého alebo porovnateľného typu, druhu, kvality a parametrov, alebo nákladom, ktoré je potrebné vynaložiť na výrobu veci rovnakého alebo porovnateľného typu, druhu, kvality a parametrov (pričom platí nižšia zo súm), zníženú o sumu zodpovedajúcu stupňu opotrebenia alebo iného znehodnotenia z doby pred poistnou udalosťou. Od takto vypočítaného plnenia sa odpočíta cena prípadných použiteľných zvyškov,
 - b) ak bola poistená vec poškodená, vzniká poistenému právo, aby mu KOOOPERATIVA vyplatila sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom na opravu veci, ktoré sú v čase vzniku poistnej udalosti obvyklé, zníženú o sumu zodpovedajúcu stupňu opotrebenia alebo iného znehodnotenia nahradzovaných častí z doby pred poistnou udalosťou. Takto stanovené plnenie nesmie presiahnuť časovú hodnotu veci v čase bezprostredne pred vznikom poistnej udalosti. Od vypočítaného plnenia sa odpočíta cena prípadných použiteľných zvyškov nahradzovaných častí,
 - c) plnenie podľa písm. b) tohto bodu č. 6 nesmie prevýšiť hodnotu vypočítanú podľa písm. a) tohto bodu č. 6.
7. Ak došlo k poškodeniu alebo zničeniu budov alebo stavieb, nebude sa brať do úvahy prípadná strata ich umeleckej alebo historickej hodnoty.
8. Ak došlo k poškodeniu, zničeniu alebo ku strate poistených vecí tvoriacich celok (napr. súbor, zbierka), nebude sa brať

- do úvahy znehodnotenie celku, ale iba poškodenie, zničenie alebo strata jednotlivých poistených vecí.
- Zvyšky poškodenej alebo zničenej poistenej veci zostávajú vo vlastníctve poisteného a ich hodnota sa odpočítava od poistného plnenia.
 - Poistné plnenie je splatné do 15 dní po skončení vyšetrenia nutného na zistenie rozsahu povinnosti KOOOPERATIVY plniť.
 - Ak sa KOOOPERATIVA dozvie až po poistnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedomé, nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohla zistiť pri dojednávaní poistenia a ktorá bola pre uzavretie zmluvy podstatná, je oprávnená poistné plnenie z poistnej zmluvy odmietnuť. Odmietnutím poistného plnenia podľa tohto odseku poistenie zanikne.
 - Ak vznikla poistná udalosť na veci poistenej na inú hodnotu, bude sa poistné plnenie riadiť príslušnými ustanoveniami poistnej zmluvy.

ČLÁNOK XII **Poistenie na prvé riziko**

- Pri poistení na prvé riziko sa po dohode oboch zmluvných strán dojednáva poistná suma nižšia, ako je poistná hodnota poisťovanej veci alebo súboru vecí. Tento spôsob poistenia musí byť výslovne uvedený v poistnej zmluve.
- Dojednaná poistná suma v poistení na prvé riziko je hornou hranicou plnenia poisťovne za jednu a všetky poistné udalosti vzniknuté v jednom poistnom období.

ČLÁNOK XIII **Spoluúčasť**

- Poistený sa podieľa na poistnom plnení dohodnutou spoluúčasťou. KOOOPERATIVA odpočíta výšku spoluúčasti od celkovej výšky poistného plnenia, na ktoré vznikol nárok podľa všetkých podmienok poistnej zmluvy bez zohľadnenia spoluúčasti. Ak celková výška poistného plnenia nepresahuje dojednanú spoluúčasť, KOOOPERATIVA poistné plnenie neposkytne.
- Ak sa to v poistnej zmluve dohodne, je možné dojednať spoluúčasť s dvoma zložkami:
 - s percentuálnou spoluúčasťou (počet percent z celkovej výšky škody),
 - so stanovením minimálnej výšky spoluúčasti v tuzemskej mene.KOOOPERATIVA potom pri každej poistnej udalosti odpočíta z poistného plnenia spoluúčasť len podľa jedného z bodov a) alebo b) nasledovne:
 - poisťovňa odpočíta z poistného plnenia spoluúčasť podľa bodu a) vyjadrenú v tuzemskej mene, ak je takto vypočítaná spoluúčasť vyššia ako spoluúčasť podľa bodu b),
 - poisťovňa odpočíta z poistného plnenia spoluúčasť podľa bodu b), ak je vyššia ako spoluúčasť podľa bodu a) vyjadrená v tuzemskej mene.
- Pokiaľ je nahlásená jedna poistná udalosť, ale z charakteru poškodenia vyplýva, že ide o dve a viac poistných udalostí, KOOOPERATIVA odpočíta spoluúčasť z každej z nich.

ČLÁNOK XIV **Podpoistenie**

- Ak je v dobe poistnej udalosti poistná suma poistenej veci nižšia ako jej poistná hodnota, upraví KOOOPERATIVA výšku poistného plnenia, na ktoré vznikol nárok podľa všetkých podmienok poistnej zmluvy pred odpočítaním spoluúčasti, pomerom poistnej sumy k poistnej hodnote.
- Ustanovenie bodu 1 tohto článku KOOOPERATIVA uplatní aj v prípade, že pôjde o zvláštne prípady plnenia.
- Ustanovenie bodu 1 tohto článku sa neaplikuje pri poistení na prvé riziko v zmysle Článku XII.

ČLÁNOK XV **Zvláštne prípady plnenia**

- Ak urobil poistený, resp. poistník opatrenia, ktoré mohol vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za nutné na odvrátenie bezprostredne hroziacej poistnej udalosti alebo na zmiernenie následkov poistnej udalosti, KOOOPERATIVA nahradí náklady, ktoré poistený, resp. poistník na takéto opatrenia vynaložil, ak boli úmerné hodnote poistenej veci alebo sume, ktorú by bola KOOOPERATIVA povinná plniť, ale len s jej predchádzajúcim písomným súhlasom. Súhlas KOOOPERATIVY nie je vyžadovaný v prípade, kedy poistený, resp. poistník musel konať okamžite a nemal dostatok času na vyžiadanie tohto súhlasu. Súčet plnenia z poistnej udalosti a plnenia podľa tohto bodu nesmie presiahnuť dohodnuté plnenie pre poistenú vec, ktorá bola poistnou udalosťou postihnutá.
- Pokiaľ mal poistený, resp. poistník právnu povinnosť z dôvodov hygienických, bezpečnostných alebo verejného záujmu vykonať opatrenia na odpratanie zvyškov poistenej veci, ktorá bola poškodená alebo zničená poistnou udalosťou, alebo pokiaľ poistený, resp. poistník vynaložil primerané náklady na demoláciu, vypratanie a odvoz sute, brániacej oprave alebo znovuzriadeniu poistenej veci postihnutej poistnou udalosťou, nahradí mu KOOOPERATIVA takto vynaložené náklady. Pokiaľ nie je v poistnej zmluve dojednané inak, nesmie súčet plnenia z tejto poistnej udalosti a plnenie podľa tohto bodu presiahnuť dohodnuté plnenie pre poistenú vec postihnutú poistnou udalosťou.
- KOOOPERATIVA hradí primerané dopravné náklady súvisiace s opravou veci poškodenej poistnou udalosťou do najbližšej vhodnej opravovne. Pokiaľ nie je dohodnuté v poistnej zmluve inak, hradia sa tieto náklady vynaložené na dopravu veci len na území Slovenskej republiky.
- KOOOPERATIVA nehradí náklady vynaložené na obvyklú údržbu alebo ošetrovanie poistenej veci.
- KOOOPERATIVA nahradí celé náklady vynaložené na jej pokyn, a to i nad dohodnuté plnenie.

ČLÁNOK XVI **Konanie expertov / znalcov**

- Poistený, resp. poistník a KOOOPERATIVA sa v prípade nezhody o výške plnenia môžu dohodnúť, že výška plnenia bude stanovená konaním expertov. Konanie expertov môže byť rozšírené i na ostatné predpoklady nárokov na plnenie.

2. Zásady konania expertov:
 - a) každá zmluvná strana (poistený, resp. poistník i KOOOPERATIVA) písomne určí jedného experta, ktorý voči nej nesmie mať žiadne záväzky a bez meškania o ňom informuje druhú stranu. Námiatku voči osobe experta možno vzniesť pred zahájením jeho činnosti,
 - b) určení experti sa dohodnú na osobe tretieho experta, ktorý má rozhodujúci hlas v prípade nezhody,
 - c) experti určení poisteným, resp. poistníkom a KOOOPERATIVOU spracujú oddelene znalecký posudok o sporných otázkach,
 - d) experti posudok odovzdajú zároveň poistenému, resp. poistníkovi a KOOOPERATIVE. Ak sa závery expertov od seba líšia, dá KOOOPERATIVA oba posudky expertovi s rozhodujúcim hlasom. Ten rozhodne o sporných otázkach a odovzdá svoje rozhodnutie súčasne KOOOPERATIVE a poistenému,
 - e) každá strana hradí náklady svojho experta, náklady na činnosť experta s rozhodujúcim hlasom sa hradia rovnakým dielom.
3. Konaním expertov nie sú dotknuté práva a povinnosti KOOOPERATIVY a poisteného, resp. poistníka stanovené právnymi predpismi, poistnými podmienkami, zmluvnými dojednaniami a poistnou zmluvou.

ČLÁNOK XVII Výklad pojmov

Pre účely poistenia podľa týchto poistných podmienok platí nasledujúci výklad pojmov:

1. **Poistník** je právnická alebo fyzická osoba, ktorá s KOOOPERATIVOU uzavrela poistnú zmluvu a je povinná platiť poistné.
2. **Poistený** je právnická alebo fyzická osoba, na majetok ktorej sa poistenie vzťahuje. Poistený a poistník môžu byť totožnou osobou.
3. Ak poistený a poistník nie sú totožnou osobou, vzťahujú sa ustanovenia týchto zmluvných dojednaní týkajúce sa poistníka (resp. poisteného) aj na poisteného (resp. poistníka).
4. **Poistné obdobie** je jeden poistný rok.
5. **Poistný rok** je obdobie dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov, ktorého začiatok pripadá na výročný deň vzniku poistenia.
6. **Súbor vecí** tvoria jednotlivé veci, ktoré majú rovnaký alebo podobný charakter, alebo sú určené k rovnakému účelu. Poistením nie všetkých takýchto, ale len vybraných vymenovaných vecí sa rozumie poistenie **výberu vecí**.
7. Za **nehnutelné veci** sa považujú budovy a ostatné stavby vrátane stavebných súčastí a príslušenstva.
8. Za **hnutelné veci** sa považujú veci, ktoré možno preniesť na iné miesto.
9. Za **budovy** sa považujú objekty nehnuteľného charakteru, ktoré sú prevažne uzatvorené obvodovými stenami a strešnými konštrukciami a ktoré sú určené k tomu, aby chránili ľudí alebo veci pred pôsobením vonkajších vplyvov.
10. **Stavba** je všeobecne širší technický pojem ako budova. Za ostatné stavby sa považujú objekty nehnuteľného charakteru, ktoré sa od budov líšia okrem iného tým, že sú spravidla nezastrešené (napr. oplotenie, spevnené plochy, komunikácie, inžinierske siete).
11. **Trvalo obývaná nehnuteľnosť** je nehnuteľnosť, ktorá je obývaná prevažnú časť roka (viac ako 183 kalendárnych dní).
12. **Rodinný dom** je budova, trvalo obývaná, v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy všetkých miestností určená k bývaniu a má najviac 3 samostatné byty.
13. **Bytový dom** je obytná budova so štyrmi a viac bytmi prístupnými zo spoločného komunikačného priestoru so spoločným hlavným vchodom z verejnej komunikácie.
14. **Byt v osobnom vlastníctve** je nehnuteľnosť v bytovom dome určená predovšetkým k trvalému rodinnému bývaniu (je trvalo obývaná) a je vo vlastníctve poisteného.
15. **Rekreačný dom** je obytná budova s charakterom rodinného domu, využívaná na rekreačné účely. Nie je trvalo obývaná. Situovaná je v obytnej zóne dedinských sídelných útvarov (intravilán obce).
16. **Chata** je budova slúžiaca na rekreačné účely. Nie je trvalo obývaná. Situovaná je mimo obcí, spravidla v chatových oblastiach alebo stojí osamote (extravilán obce).
17. **Vedľajšie budovy** sú budovy, ktoré plnia doplnkovú funkciu k hlavnej budove a slúžia účelu, pre ktorý boli kolaudované (napr. dreváreň, kôlna, práčovňa a pod.).
18. **Garáž** je samostatná stavba, ktorá sa využíva ku garážovaniu motorových vozidiel.
19. **Budova vo výstavbe** je súhrn materiálov a prác v premenlivom stupni dokončenia jednotlivých konštrukčných prvkov, vykonávaných na základe stavebného povolenia.
20. **Vymenované stavby** sú objekty nehnuteľného charakteru, ktoré sa od budov líšia tým, že sú nezastrešené (ploty, chodníky, vbudované bazény a pod.).
21. **Oporný múr** je zvislá konštrukcia s dĺžkovým charakterom, kde rozdiel výšok terénu za konštrukciou a pred konštrukciou je väčší ako 0,5 m.
22. **Príľahlý pozemok** je stavebný pozemok, na ktorom sa nachádza poistená nehnuteľnosť a ktorý je vo vlastníctve poisteného vrátane chodníkov a priestranstiev patriacich k nehnuteľnosti.
23. **Stavebný materiál** je materiál slúžiaci k výstavbe, údržbe alebo rekonštrukcii poistenej nehnuteľnosti.
24. **Drobné stavebné mechanizmy** sú veci slúžiace k oprávam budovy ako miešačka, pásový dopravník, lešenie atď. Za drobné stavebné mechanizmy sa nepovažuje ručné (elektrické) náradie ako vrtačky, brúsky, píly, atď.
25. **Poistné riziko** sú možné príčiny vzniku škody, ktoré sú upravené v osobitných poistných podmienkach, zmluvných dojednaniach alebo poistnej zmluve.
26. **Zvýšenie poistného rizika** je zmena okolností a podmienok, ktoré majú vplyv na poistenú vec, pričom tieto zmeny zvyšujú pravdepodobnosť vzniku poistnej udalosti.
27. **Náhodná udalosť** je udalosť, o ktorej sa dá predpokladať, že v priebehu trvania poistenia môže nastať, nevie sa však s istotou určiť, kedy nastane alebo či vôbec nastane. Za náhodnú udalosť sa nepovažujú udalosti, ktoré nastávajú opakovane a z rovnakej príčiny – tzv. sériové škody.
28. **Poistnou udalosťou** sa rozumie náhodná udalosť, ktorá nastane počas trvania poistenia a ktorá má za následok poškodenie alebo zničenie poistenej veci, za ktoré je poisťovňa povinná poskytnúť poistné plnenie, t.j. nastane v dôsledku poisteného rizika.

29. **Škoda** je fyzické poškodenie alebo zničenie poistenej veci, resp. majetková ujma poškodeného, ktorú možno objektívne vyjadriť v peniazoch.
30. **Škoda spôsobená úmyselne** je škoda, ktorá bola spôsobená úmyselným konaním alebo úmyselným opomenutím, ak škodca vedel, že môže spôsobiť škodlivý následok a chcel ho spôsobiť, alebo vedel, že škodlivý následok môže spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrovaný. Pri dodávkach vecí (výrobkov) alebo pri dodávkach prác je škoda spôsobená úmyselne tiež vtedy, keď poistený vedel alebo mohol vedieť o vadách veci (výrobku) alebo práce.
31. **Poškodenie veci** je zmena stavu veci, ktorú objektívne je možné odstrániť opravou, pričom náklady na túto opravu neprevýšia sumu zodpovedajúcu nákladom na znovuzriadenie rovnakej alebo porovnateľnej veci, alebo taká zmena stavu veci, ktorú objektívne opravou nie je možné odstrániť, avšak vec je možné naďalej používať na pôvodný účel.
32. **Zničením veci** je zmena stavu veci, kedy vec nie je možné ďalej používať na pôvodný účel a pôvodný účel nie je možné prinavrátiť. Za zničenú sa považuje aj vec, u ktorej by náklady na opravu presiahli sumu zodpovedajúcu nákladom na znovunadobudnutie rovnakej alebo porovnateľnej veci (totálna škoda).
33. **Stratou veci** sa rozumie stav, keď poistený nezávisle na svojej vôli stratil možnosť s ňou disponovať.
34. **Primeranými nákladmi** sa rozumejú náklady, ktoré sú obvyklé v čase vzniku poistnej udalosti na danom mieste. Za primerané náklady sa nepovažujú príplatky za prácu nadčas, expresné príplatky, príplatky za letecké dodávky a pod.
35. **Čistá finančná škoda** je peňažná škoda, ktorá nie je priamym výsledkom, resp. následkom fyzického poškodenia alebo zničenia majetku poisteného (t.j. škoda, ktorej nepredchádza fyzické poškodenie alebo zničenie poisteného majetku).
36. **Centrálny dispečing škôd** je centrum, ktoré slúži na nahlasovanie škodových udalostí s 24 hodinovou prevádzkou a slúži na nahlásenie vzniku škodovej udalosti, zabezpečenie obhliadky a následné zistenie príčiny, rozsahu a výšky škody.

ČASŤ II POISTENIE PRE PRÍPAD ŽIVELNÝCH UDALOSTÍ

ČLÁNOK XVIII Poistné riziká

1. **Základné živelné poistenie** sa vzťahuje na poškodenie alebo zničenie poistenej veci v dôsledku poistnej udalosti, a to:
- požiarom,
 - výbuchom,
 - priamym úderom blesku,
 - nárazom alebo zrútením lietadla, jeho častí alebo jeho nákladu, pádom stromov, stožiarov a iných predmetov, ak nie sú súčasťou poškodenej veci alebo nie sú súčasťou toho istého poisteného súboru, ako poškodená vec,
- (ďalej len „**požiar**“).

2. **Doplňkové živelné poistenie** sa vzťahuje na poškodenie alebo zničenie poistenej veci v dôsledku poistnej udalosti, a to:
- povodňou alebo záplavou (ďalej len „**povodeň**“),
 - vichricou alebo krupobitím (ďalej len „**vietor**“),
 - zosúvaním pôdy, zrútením skál alebo zemín, zosúvaním alebo zrútením lavín, zemetrasením, a ak je poistenou vecou budova, tiež ťarchou snehu alebo námrazy (ďalej len „**zosuv**“),
 - kvapalinou unikajúcou z vodovodných zariadení a médiom vytekajúcim z hasiacich zariadení (ďalej len „**vodovod**“).
- Ak je proti tomuto nebezpečenstvu poistená budova, vzniká právo na plnenie aj za poškodenie alebo zničenie:
- potrubia alebo ohrievacích telies vodovodných zariadení vrátane armatúr, ak k nemu došlo pretlakom alebo zamrznutím kvapaliny v nich,
 - kotlov, nádrží a výmeníkových staníc vykurovacích systémov, ak k nemu došlo zamrznutím kvapaliny v nich s výnimkou škôd, ku ktorým došlo nesprávnou obsluhou alebo údržbou.
- e) nárazom dopravného prostriedku, dymom, nárazovou vlnou pri prelete nadzvukového lietadla (ďalej len „**náraz**“).
3. Ak sa dojedná združené živelné poistenie (ďalej len „**združený živelný**“), vzťahuje sa toto poistenie na všetky živelné poistné riziká uvedené v bode 1 a 2 tohto článku.

ČLÁNOK XIX Výluky z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
- vniknutím atmosférických zrážok alebo nečistôt do budovy, ak k nemu neprišlo vplyvom poškodenia stavebných súčastí následkom niektorého poistného rizika uvedeného v článku XVIII týchto VPPMO 108-3, ktorého poistenie je v poistnej zmluve dojednané,
 - vystavením poistenej veci úžitkovému ohňu alebo teplu,
 - ošľahnutím nezapríčeným požiarom, výbuchom alebo priamym úderom blesku; škody spôsobené skratom elektrického vedenia sprevádzaného svetelným prejavom a pôsobením tepla, pokiaľ sa plameň takto vzniknutý ďalej nerozšíril,
 - prievanom.
2. Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia poistenej veci priamym úderom blesku sa nevzťahuje na škody, ktoré vznikli počas búrky prepätím (prípadne indukciou) na elektronických alebo elektrických zariadeniach.
3. Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia poistenej veci povodňou alebo záplavou sa nevzťahuje na škody spôsobené:
- spätným vystúpením vody z kanalizačného potrubia, okrem prípadov, kedy bolo toto vystúpenie spôsobené povodňou alebo záplavou alebo atmosférickými zrážkami,

- b) vodou unikajúcou zo žlabov a zvodov odvádzajúcich atmosférické zrážky,
 - c) zvýšením hladiny podpovrchovej vody, ktoré nebolo spôsobené povodňou alebo záplavou alebo atmosférickými zrážkami.
4. Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia poistenej veci kvapalinou unikajúcou z vodovodných zariadení sa nevzťahuje na škody spôsobené:
- a) v dôsledku toho, že poistená budova bola dlhodobo neužívaná a neudržiavaná,
 - b) vodou pri umývaní, kúpaní alebo sprchovaní,
 - c) spätným vystúpením vody z kanalizačného potrubia,
 - d) pôsobením spodnej vody, vlhkosti, pôsobením húb, pliesní a atmosférickými zrážkami,
 - e) unikajúcou vodou, kvapalinou alebo parou na dokončených budovách, ktoré nie sú odovzdané do užívania a na veciach, ktoré sa v týchto budovách nachádzajú,
 - f) unikajúcou vodou, kvapalinou alebo parou, pokiaľ k úniku došlo v dôsledku vykonávania tlakových skúšok,
 - g) unikajúcou vodou, kvapalinou alebo parou, pokiaľ k úniku došlo v dôsledku sadania pôdy,
 - h) únikom atmosférických zrážok z odvádzacieho potrubia,
 - i) zmrznutím vody v dôsledku toho, že poistená budova bola nevykurovaná.
5. Poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia poistenej veci poistným rizikom náraz dopravného prostriedku sa nevzťahuje na škody spôsobené:
- a) vozidlami prevádzkovanými poisteným alebo jeho rodinným príslušníkom alebo užívateľom poistenej budovy,
 - b) na vozidlách samotných a na ich náklade,
 - c) opotrebením vecí.
6. Ak vznikne poistná udalosť následkom povodne alebo záplavy, alebo v priamej súvislosti s povodňou alebo záplavou do 10 dní po uzavretí poistenia, KOOOPERATIVA neposkytne poistné plnenie, ak nie je dohodnuté inak.

ČLÁNOK XX

Povinnosti poistníka, resp. poisteného

1. Okrem všetkých povinností stanovených právnymi predpismi tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky, bezpečnostnými predpismi, resp. stanovených v poistných podmienkach a zmluvných dojednaniach uvedených v Čl. I týchto VPPMO 108-3 je poistený, resp. poistník povinný:
- a) zabezpečiť plnú prietochnosť odvádzacieho potrubia kanalizácie,
 - b) v priestoroch budovy, ktoré ležia pod úrovňou prízemného podlažia, zabezpečiť uloženie stavebného materiálu a vecí podobného charakteru minimálne 14 cm nad úrovňou podlahy (napr. na paletách, regáloch, policiach, podstavcoch, tvrdá podložka),
 - c) udržiavať vodovodné zariadenia vo vyhovujúcom a v prevádzkyschopnom stave a zabezpečiť ich pravidelnú kontrolu,
 - d) v chladnom období zabezpečiť primerané vykurovanie budovy,
 - e) v prípade nutnosti uzatvoriť prívod vody a vypustiť potrubie.

2. V prípade nesplnenia povinností uvedených v tomto článku v bode 1 je KOOOPERATIVA oprávnená poistné plnenie primerane znížiť úmerne závažnosti porušenia uvedených povinností.

ČLÁNOK XXI

Poistná udalosť

1. Poistnou udalosťou je poškodenie alebo zničenie poistenej veci v dôsledku náhodnej udalosti spôsobenej niektorým poistným rizikom uvedeným v Článku XVIII, poistenie ktorého je v poistnej zmluve dohodnuté a nie je vo VPPMO 108-3 vylúčené a z nej vzniknutá škoda, ktorá zakladá právo na plnenie.
2. Právo na plnenie vzniká aj vtedy, ak bola poistená vec poškodená, zničená alebo stratená v priamej vecnej príčinnej súvislosti s niektorým poistným rizikom uvedeným v Článku XVIII, poistenie ktorého je v poistnej zmluve dojednané.

ČLÁNOK XXII

Poistné plnenie

1. Poistné plnenie upravujú príslušné ustanovenia Časti I týchto VPPMO 108-3.
2. V prípade, že poistná udalosť vznikla povodňou alebo záplavou, ktorá sa s ohľadom na situáciu v mieste poistenia dá predpokladať – t.j. jej výskyt bol častejší ako jedenkrát za 5 rokov pred dátumom vzniku poistnej udalosti, je KOOOPERATIVA oprávnená znížiť poistné plnenie o 80 %.

ČLÁNOK XXIII

Výklad pojmov

Pre účely Časti II týchto VPPMO 108-3 platí nasledovný výklad pojmov:

1. **Požiar** je oheň v podobe plameňa, ktorý sprevádza horenie a vznikol mimo určeného ohniska, alebo ktorý určené ohnisko opustil, vlastnou živelnou silou sa rozšíril alebo bol páchatelom úmyselne rozšírený. Za požiar sa nepovažujú účinky úžitkového ohňa a sálavého tepla, ani žeravenie a tlenie s obmedzeným prístupom vzduchu, ani skrat elektrického vedenia sprevádzaný svetelným prejavom a pôsobením tepla.
2. **Výbuch** je náhly ničivý prejav tlakovej sily spočívajúci v rozpínavosti plynov a pár (veľmi rýchla chemická reakcia nestabilnej sústavy). Za výbuch tlakovej nádoby (kotla, potrubia a pod.) so stlačeným plynom alebo parou sa považuje roztrhnutie ich stien v takom rozsahu, že došlo k náhlemu vyrovnaniu tlaku medzi vonkajškom a vnútrajškom nádoby. Výbuchom nie je prudké vyrovnanie podtlaku (implózia). Výbuchom nie je aerodynamický tresk spôsobený prevádzkou lietadla. Výbuchom nie je reakcia v spaľovacom priestore motorov, hlavni strelných zbraní a iných zariadeniach, v ktorých sa energia výbuchu cieľavedome využíva.
3. Za **priamy úder blesku** sa považuje bezprostredné mechanické pôsobenie energie blesku (atmosférického výboja) alebo teploty jeho výboja na poistené veci, pričom jeho účinok a následky sú dostupnými technickými

- prostriedkami jednoznačne identifikovateľné.
4. **Pádov stromov, stožiarov alebo iných predmetov** sa rozumie taký pohyb telesa, ktoré nie je súčasťou poškodenej poistenej veci a ktorý má znaky voľného pádu.
 5. **Povodeň** je zaplavenie územných celkov vodou, ktorá sa vyliala z brehov alebo hrádzí vodných tokov alebo vodných nádrží, alebo ktorá tieto brehy alebo hrádze pretrhla, alebo zaplavenie územia vodou bolo spôsobené zmenšením prietoku koryta vodného toku. Za povodeň sa nepovažuje také zaplavenie územia, ktoré bolo spôsobené regulovaným vypúšťaním vôd z vodných tokov.
 6. **Záplava** je väčšie množstvo vody, ktoré vytvára súvislú plochu vnútri alebo v okolí poistenej stavby, kde bude po určitú dobu stáť alebo prúdiť a spôsobí na poistenom majetku škodu.
 7. **Víchrice** je dynamické pôsobenie hmoty vzduchu dosahujúce v mieste poistenia rýchlosť min. 75 km/h. Ak nie je táto rýchlosť v mieste škody zistiteľná, musí poistený preukázať, že pohyb vzduchu spôsobil v okolí miesta poistenia škody na riadne udržiavaných budovách alebo podobne odolných iných veciach, alebo že škoda pri bezchybnom stave poistenej budovy alebo budovy, v ktorej sa nachádzajú poistené veci, mohla vzniknúť iba v dôsledku víchricy. Za škodu spôsobenú víchriceou sa považujú aj škody spôsobené vrhnutím iného predmetu víchriceou na poistenú vec.
 8. **Krupobitie** je jav, pri ktorom kúsky ľadu rôzneho tvaru, veľkosti, váhy a hustoty vytvorené v atmosfére dopadajú na poistenú vec a tým dochádza k ich poškodeniu alebo zničeniu.
 9. **Zosúvanie pôdy**, zrútenie skál alebo zemín je jav vzniknutý pôsobením gravitácie a vyvolaný porušením dlhodobej rovnováhy, ku ktorej svahy zemského povrchu dospeli vývojom. Zosuvom pôdy však nie je klesanie zemského povrchu do centra Zeme v dôsledku pôsobenia prírodných síl. Zosuvom pôdy, resp. zrútením skál alebo zemín nie je zosúvanie pôdy, resp. zrútenie skál alebo zemín spôsobené akoukoľvek priemyselnou, stavebnou alebo ľudskou činnosťou.
 10. **Zrútenie alebo zosúvanie lavín** je jav, keď sa množstvo snehu alebo ľadu náhle po svahoch uvedie do pohybu a rúti sa do údolia.
 11. Za **zemetrasenie** sa považujú prírodnými vplyvmi spôsobené otrasy zemského povrchu vyvolané pohybom v zemskej kôre, ktoré dosahujú aspoň 5. stupeň medzinárodnej stupnice udávajúcej makroseizmické účinky zemetrasenia (EMS-98), a to v mieste poistenia, kde nastala poistná udalosť (nie v epicentre).
 12. **Ťarcha snehu alebo námrazy** je poškodenie alebo zničenie poistenej veci nadmernou ťarchou snehu alebo ľadovej vrstvy. Za nadmernú ťarchu snehu alebo ľadovej vrstvy sa považuje zaťaženie stavebnej konštrukcie presahujúce normou stanovené hodnoty. Za škodu ťarchou snehu alebo námrazy sa nepovažuje pôsobenie rozpinavosť ľadu a presakovanie topiaceho snehu alebo ľadu.
 13. Za **kvapalinu unikajúcu z vodovodných zariadení** sa považuje voda, vykurovacie, klimatizačné a hasiace médiá, ktoré v dôsledku poruchy vytekajú z vodovodných zariadení.
 14. Za **vodovodné zariadenie** sa považujú:
 - a) potrubia na prívod, rozvod a odvod vody, odpadové potrubia, vrátane armatúr a zariadení na ne pripojených,
 - b) rozvody vykurovacích (horúcovodné a parné kúrenie) aklimatizačných systémov, teplovodné čerpadlá alebo solárne systémy, vrátane telies a zariadení na ne pripojených,
 - c) sprinklerové alebo postrekové hasiace zariadenia,
 - d) nádrže s vodou s objemom min. 50 l.
 Za vodovodné zariadenia sa nepovažujú strešné žľaby a vonkajšie dažďové zvody.
 15. Za škodu spôsobenú **nárazom dopravného prostriedku** sa považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci priamym stretom s cestným alebo koľajovým vozidlom, ich nákladom alebo vrhnutím predmetu, ktoré bolo zapríčinené priamym stretom s uvedenými vozidlami pri dopravnej nehode. Podmienkou poskytnutia poistného plnenia je vyšetrovanie poistnej udalosti políciou.
 16. Za škodu spôsobenú **dymom** sa považuje také poškodenie alebo zničenie poistenej veci, ktorú spôsobil dym náhle uniknutý v dôsledku poruchy zo zariadení na vykurovanie, spaľovanie, varenie alebo sušenie, ktoré sa nachádzajú v mieste poistenia.
 17. Za škodu spôsobenú **nárazovou vlnou** pri prelete nadzvukového lietadla sa považuje poškodenie alebo zničenie poistenej veci spôsobené nárazovou vlnou vzniknutou pri prelete nadzvukového lietadla, ktoré prekročilo rýchlosť zvuku.

ČASŤ III POISTENIE PRE PRÍPAD ODCUDZENIA ALEBO VANDALIZMU

ČLÁNOK XXIV Poistné riziká

1. Základné poistenie pre prípad odcudzenia sa vzťahuje na odcudzenie poistenej veci, ku ktorému došlo:
 - a) krádežou vlámaním, pri ktorej páchatel' preukázateľne prekonal prekážky chrániace poistenú vec pred odcudzením,
 - b) lúpežou.
2. Doplnkové poistenie pre prípad odcudzenia sa vzťahuje na úmyslené poškodenie alebo zničenie poistenej veci treťou osobou – vandalizmus. Poistenie je možné dojednať v dvoch formách:
 - a) vandalizmus – nezistený páchatel': KOOOPERATIVE vzniká povinnosť plniť len za podmienky, že škoda bola oznámená a vyšetrovaná príslušným orgánom polície,
 - b) vandalizmus - zistený páchatel': KOOOPERATIVE vzniká povinnosť plniť len za podmienky, že škoda bola oznámená a vyšetrovaná príslušným orgánom polície, pričom páchatel' bol zistený podľa právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo ukončené trestné konanie.

ČLÁNOK XXV Výluky z poistenia

Okrem výluk uvedených v Časti I týchto VPPMO 108-3 sa poistenie nevzťahuje na škody na poistených veciach vzniknutých alebo spôsobených:

- a) prostou krádežou,
- b) sprejerstvom, maľbami, nástrekmí, vyrytím nápisov alebo polepením vonkajších častí budovy, alebo stavby, alebo poistenej veci,
- c) poškodením, zničením alebo stratou poistenej veci spreneverou, podvodom, zatajením veci a neoprávneným užívaním cudzej veci.

ČLÁNOK XXVI Povinnosti poistníka, resp. poisteného

Okrem všetkých povinností stanovených právnymi predpismi tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky, resp. stanovených v poistných podmienkach a zmluvných dojednaniach uvedených v Čl. I týchto VPPMO 108-3 je poistník, resp. poistený povinný zabezpečiť poistený majetok voči odcudzeniu v zmysle príslušných ZD do úrovne zodpovedajúcej výške poistnej sumy alebo limitu plnenia dohodnutého v poistnej zmluve.

ČLÁNOK XXVII Poistná udalosť

1. Poistnou udalosťou je poškodenie alebo zničenie poistenej veci v dôsledku náhodnej udalosti spôsobenej niektorým poistným rizikom uvedeným v Článku XXIII, poistenie ktorého je v poistnej zmluve dojednané a nie je v týchto VPPMO 108-3 vylúčené a z nej vzniknutá škoda, ktorá zakladá právo na plnenie.
2. Poistnou udalosťou je aj poškodenie alebo zničenie:
 - a) poistenej veci, spôsobené konaním páchatela smerujúcim k odcudzeniu poistenej veci,
 - b) zábranných prostriedkov, ktoré chránia vec poistenú podľa týchto VPPMO 108-3, spôsobené konaním páchatela smerujúcim k jej odcudzeniu.

ČLÁNOK XXVIII Spôsob zabezpečenia

1. Právo na plnenie do výšky dohodnutej poistnej sumy alebo limitu poistného plnenia dohodnutého v poistnej zmluve vznikne len vtedy, keď ukradnutá vec bola v čase poistnej udalosti zabezpečená spôsobom uvedeným v príslušných ZD.
2. V prípade, že skutočný spôsob zabezpečenia v čase poistnej udalosti na mieste poistenia nebude zodpovedať zabezpečeniu uvedenému v príslušných ZD, poskytne KOOOPERATIVA poistné plnenie iba do výšky limitu zodpovedajúcemu skutočnému spôsobu zabezpečenia v čase vzniku poistnej udalosti.
3. V prípade poistenia budov, ostatných stavieb, stavebných súčastí a príslušenstva stavieb sa za krádež, pri ktorej páchatel preukázateľne prekonal prekážky chrániace poistenú vec pred odcudzením, považujú prípady, keď sa

páchatel zmocnil poistenej veci prekonaním jej konštrukčného upevnenia. Konštrukčným upevnením sa rozumie rozoberateľné alebo nerozoberateľné pevné spojenie poistenej veci so stavbou. Za nerozoberateľné je považované také spojenie, keď poistenú vec nejde odcudziť bez jeho deštruktívneho narušenia. V prípade rozoberateľného spojenia je za dostatočné považované iba také, k prekonaniu ktorého je nutné použiť minimálne ručné náradie, ak nejde o bežne používané spojenia, ktorých konštrukciu nejde ovplyvniť (napr. zavesenie dverí alebo okien na pántoch).

ČLÁNOK XXIX Poistné plnenie

1. Poistné plnenie upravujú príslušné ustanovenia Časti I týchto VPPMO 108-3.
2. Ak nie je dojednané inak, v prípade poškodenia alebo zničenia zábranných prostriedkov podľa Článku XXVII bod 2 písm. b) poskytne KOOOPERATIVA plnenie z jednej poistnej udalosti až do výšky 5 % z hornej hranice plnenia pre hnutelné veci, pre ktoré je dojednané základné poistenie pre prípad odcudzenia, resp. základné poistenie pre prípad odcudzenia je pre ne dojednané v rámci dojednaného balíka poistných rizík.

ČLÁNOK XXX Výklad pojmov

Pre účely Časti III týchto VPPMO 108-3 platí nasledujúci výklad pojmov:

1. Za **krádež vlámaním** sa považuje zmocnenie sa cudzej poistenej veci tak, že sa jej páchatel zmocnil niektorým ďalej uvedeným spôsobom:
 - a) do miesta poistenia sa dostal tak, že ho sprístupnil nástrojmi, ktoré nie sú určené na jeho riadne otváranie alebo iným preukázateľne násilným spôsobom,
 - b) do miesta poistenia sa dostal inak ako vstupným vchodom, resp. otvorom alebo otvoreným oknom,
 - c) v mieste poistenia sa preukázateľne skryl a po jeho uzamknutí sa veci zmocnil,
 - d) miesto poistenia otvoril kľúčom, ktorého sa zmocnil vlámaním alebo lúpežou,
 - e) do trezora, ktorého obsah je poistený, sa dostal alebo ho otvoril nástrojmi, ktoré nie sú určené na jeho riadne otvorenie,
 - f) trezor, ktorého obsah je poistený, otvoril kľúčom alebo spôsobom určeným na jeho riadne otvorenie, ktorého sa zmocnil:
 - vlámaním do úschovného objektu, ktorý je zabezpečený minimálne rovnako ako trezor, v ktorom sú uložené poistené veci,
 - vlámaním do úschovného objektu, ktorý má dva zámky a kľúče k nim príslušné sú uložené oddelene mimo miesta poistenia,
 - lúpežou mimo miesta poistenia
 - g) do trezora, ktorého obsah je poistený, sa dostal tak, že prekonal prekážku vytvorenú špecifickými vlastnosťami veci (napr. veľká hmotnosť, nadmerné rozmery, obtiažna demontáž a pod.).

2. **Prostou krádežou** sa rozumie privlastnenie si cudzej poistenej veci tak, že sa jej páchatel zmocnil spôsobom iným ako uvedeným v bode 1 tohto článku, resp. ak odcudzená vec nebola chránená pred krádežou spôsobom uvedeným v príslušných ZD.
3. **Lúpežou** sa rozumie privlastnenie si veci tak, že páchatel použil proti poistenému, resp. poistníkovi uvedenému v poistnej zmluve, ich zamestnancom alebo iným nimi povereným osobám násilie alebo vyhrážky bezprostredného násilia.
4. **Neoprávneným užívaním poistenej veci** treťou osobou sa rozumie neoprávnené zmocnenie sa poistenej veci s úmyslom prechodne ju užívať.
5. Za **zábranné prostriedky** sa považujú prvky mechanických zábranných prostriedkov (dvere, sklenené výplne dverí a okien, zámky, mreže, rolety a pod.) a elektrické zabezpečovacie signalizácie (čidlá, snímače, hlásiče a pod.), schránky a trezory vrátane ich uzamykacích systémov, bezpečnostná batožina pre prepravu cenností a iné technické prostriedky zabezpečujúce miesto poistenia alebo poistenú vec proti odcudzeniu, poškodeniu alebo zničeniu. Za zábranný prostriedok sa nepovažujú vozidlá, ktorými je poistená vec prepravovaná.
6. **Spreneverou** sa rozumie privlastnenie si zverenej poistenej veci.
7. **Zatajením veci** sa rozumie privlastnenie si poistenej veci, ktorá sa dostala do moci páchatela nálezom, omylom, alebo inak bez súhlasu poistníka, resp. poisteného uvedeného v poistnej zmluve.

ČASŤ IV POISTENIE SKLA

ČLÁNOK XXXI Predmet poistenia

Poistenie sa vzťahuje na pevne osadené sklo alebo súbor pevne osadených skiel, ktoré sú uvedené v poistnej zmluve, vrátane nalepených neodnímateľných snímačov zabezpečovacieho zariadenia, nalepených fólií, nápisov, malieb alebo inej výzdoby, ak je súčasťou poisteného skla.

ČLÁNOK XXXII Poistné riziká

Poistenie sa vzťahuje na rozbitie poisteného skla akoukoľvek náhodnou udalosťou, ktorá nie je v Článku XXXIII alebo inom článku týchto VPPMO 108-3 alebo v poistnej zmluve vylúčená. Za rozbitie skla sa považuje aj také poškodenie skla, pri ktorom je ohrozená bezpečnosť osôb a je nevyhnutná jeho výmena.

ČLÁNOK XXXIII Výluky z poistenia

Z poistenia nevzniká právo na plnenie za škody:

- a) vzniknuté pri doprave skla,
- b) vzniknuté pri inštalácii, montáži alebo demontáži skla,
- c) spôsobené poškriabaním povrchu skla.

ČLÁNOK XXXIV Poistná hodnota, poistná suma

Poistnou hodnotou je hodnota nového skla rovnakého prevedenia, vrátane nalepených neodnímateľných snímačov zabezpečovacieho zariadenia, nalepených fólií, nápisov, malieb alebo inej výzdoby, ak je súčasťou poisteného skla (poistenie na novú hodnotu).

ČLÁNOK XXXV Povinnosti poistníka, resp. poisteného

1. Okrem všetkých povinností stanovených právnymi predpismi tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky, resp. stanovených v poistných podmienkach a zmluvných dojednaniach uvedených v Čl. I týchto VPPMO 108-3 je poistník, resp. poistený povinný:
 - a) udržiavať zasklenie v riadnom technickom stave,
 - b) nevystavovať sklo sálavému teplu alebo priamemu ohňu (napr. pri rozmrazovaní alebo odstraňovaní náterov).
2. Pri nesplnení povinností uvedených v bode 1 tohto článku je KOOOPERATIVA oprávnená poistné plnenie primerane znížiť úmerne závažnosti porušenia uvedených povinností.

ČLÁNOK XXXVI Poistná udalosť

Poistnou udalosťou je také poškodenie alebo zničenie poisteného skla, pri ktorom pevne osadené sklo bolo rozbité, prasknuté alebo poškodené tak, že je nevyhnutná jeho výmena a toto poškodenie alebo zničenie bolo spôsobené akoukoľvek náhodnou udalosťou, ktorá nie je vo VPPMO 108-3 alebo v poistnej zmluve vylúčená a z nej vzniknutá škoda, ktorá zakladá právo na plnenie.

ČLÁNOK XXXVII Poistné plnenie

1. Ak bolo poistené sklo rozbité, vzniká poistenému právo, aby mu KOOOPERATIVA vyplatila sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom na znovunadobudnutie skla rovnakého prevedenia, ktoré sú v čase vzniku poistnej udalosti a v mieste poistenia obvyklé, vrátane nákladov na inštaláciu nalepených snímačov zabezpečovacích zariadení, nalepených fólií, zhotovenie nápisov, malieb a inej výzdoby, ak boli súčasťou poisteného skla.
2. KOOOPERATIVA poskytne poistné plnenie aj za náklady na núdzové zabezpečenie výplne po rozbitom skle, ak ich poistený vynaložil, maximálne však do výšky 20 % nadobúdajúcej ceny poisteného skla.
3. Ak bola horná hranica plnenia určená poistnou sumou, neznižuje sa táto horná hranica o poistné plnenie vyplatené za náklady podľa bodu 2 tohto článku.
4. Pri výpočte poistného plnenia sa nebude prihliadať na prípadnú stratu umeleckej alebo historickej hodnoty poisteného skla.

ČLÁNOK XXXVIII

Výklad pojmov

Pre účely tejto Časti IV platí nasledovný výklad pojmov:

1. **Pevne osadeným sklom** sa rozumie sklo pevne spojené s budovou alebo stavbou a sklo vsadené v ráme, ktorý je stavebnou súčasťou budovy alebo stavby. Za pevne osadené sklo sa nepovažuje obyčajné sklo v oknách, dverách, svetlíkoch, strechách, stenách a pod. hrúbky menšej ako 3 mm (vrátane) s výnimkou ditermálneho skla, vrstveného skla a iných špeciálnych skiel.

ČASŤ VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK XXXIX

Spôsob vybavovania sťažností

1. Sťažnosťou sa rozumie písomná námietka zo strany poisteného a/alebo poistníka na výkon poisťovacej činnosti poisťovateľa v súvislosti s uzavretou poisťovou zmluvou. Sťažnosť musí byť podaná v písomnej forme a riadne doručená poisťovateľovi na adresu sídla poisťovateľa alebo na ktorékoľvek obchodné miesto poisťovateľa.
2. Zo sťažnosti musí byť zrejmé, kto ju podáva, akej veci sa týka, na aké nedostatky poukazuje, čoho sa sťažovateľ domáha a musí byť sťažovateľom podpísaná.
3. Poisťovateľ písomne poskytne sťažovateľovi informácie o postupe pri vybavovaní sťažností a potvrdí doručenie sťažnosti, ak o to sťažovateľ požiada.
4. Sťažovateľ je povinný na požiadanie poisťovateľa doložiť bez zbytočného odkladu požadované doklady k podanej sťažnosti. Ak sťažnosť neobsahuje požadované náležitosti alebo sťažovateľ nedoloží doklady, poisťovateľ je oprávnený vyzvať a upozorniť sťažovateľa, že v prípade, ak v stanovenej lehote nedoplní prípadne neopraví požadované náležitosti a doklady, nebude možné vybavovanie sťažnosti ukončiť a sťažnosť bude odložená.
5. Poisťovateľ je povinný sťažnosť prešetriť a informovať sťažovateľa o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní odo dňa jej doručenia. Ak si vybavenie sťažnosti vyžaduje dlhšie obdobie, je možné lehotu podľa predchádzajúcej vety predĺžiť, najviac o 30 dní, o čom bude sťažovateľ bezodkladne upovedomený. Sťažnosť sa považuje za vybavenú, ak bol sťažovateľ informovaný o výsledku prešetrenia sťažnosti.

6. Opakovaná sťažnosť a ďalšia opakovaná sťažnosť je sťažnosť toho istého sťažovateľa v tej istej veci, ak v nej neuvádza nové skutočnosti.
7. Pri opakovanej sťažnosti poisťovateľ prekontroluje správnosť vybavenia predchádzajúcej sťažnosti. Ak bola predchádzajúca sťažnosť vybavená správne, poisťovateľ túto skutočnosť oznámi sťažovateľovi. Ak sa prekontrolovaním vybavenia predchádzajúcej sťažnosti zistí, že nebola vybavená správne, poisťovateľ opakovanú sťažnosť prešetrí a vybaví.
V prípade nespokojnosti sťažovateľa s vybavením jeho sťažnosti má sťažovateľ možnosť obrátiť sa na Národnú banku Slovenska a/alebo na príslušný súd.“

ČLÁNOK XL

Záverečné ustanovenia

1. Zmluvné strany si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť v zmluve dohodou odchyľne od poisťných podmienok, ak to výslovne nie je zakázané a pokiaľ z povahy ustanovení týchto podmienok nevyplýva, že sa od nich nie je možné odchyliť.
2. Výzva podľa § 801 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a iné písomnosti sa považujú za doručené, ak ich adresát prijal, odmietol prijať alebo dňom, keď ich pošta vrátila odosielajúcej strane ako nedoručené. KOOOPERATIVA zasiela písomnosti na poslednú známu adresu poisteného alebo poistníka.
3. Právo na poistné plnenie nevznikne v prípade, ak by jeho poskytnutie bolo v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, upravujúcimi medzinárodné sankcie za účelom udržania alebo obnovenia medzinárodného mieru a bezpečnosti, ochrany základných ľudských práv a boja proti terorizmu; to neplatí v prípade ak ide o náhradu škody spôsobenej činnosťou, ktorá nemá súvislosť s vykonávaním medzinárodnej sankcie podľa zákona č. 126/2011 Z.z. o vykonávaní medzinárodných sankcií v znení zákona č. 394/2011 Z.z., a na výplatu poistného s tým spojeného.
4. Poistná zmluva, ktorej prílohu tvoria tieto VPPMO 108-3, sa v otázkach účinnosti, výkladu a vykonávania riadi právom Slovenskej republiky. To platí aj pre poistené riziká v zahraničí.
5. Tieto Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku občanov č. 108-3 boli schválené Predstavenstvom KOOOPERATIVITY poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group a nadobúdajú účinnosť dňom 01. 09. 2014.